

ONTWERP verkeersbesluit autoluw maken Blokhuisbuurt

Reg.nummer.: 02430000206181 / 02430000740087

Burgemeester en wethouders van Harderwijk zijn op grond van artikel 18, lid 1, sub d van de Wegenverkeerswet 1994 bevoegd dit verkeersbesluit te nemen.

Gelet op het voorstel van 16 juni 2025 zijn wij gekomen tot de volgende overwegingen en motivering op grond waarvan wij een besluit hebben genomen.

Overwegingen ten aanzien van het besluit

Aanleiding

De Straat van Sevenhuysen, Blokhuis, Blokhuissteeg, Muntsteeg en Burgtstraat zijn erftoegangswegen binnen de bebouwde kom van Harderwijk. De straten liggen in de historische binnenstad. Dit tekent direct het karakter van de straten. De weginrichting is hier ook op afgestemd. De straten zijn smal en kennen een gedeelde ruimte voor voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer en/of worden in de praktijk zo gebruikt.

Op 12 oktober 2023 heeft de gemeenteraad de Binnenstadvisie vastgesteld. De visie noemt verschillende ambities. Een hiervan is het streven naar een autoluwer centrum, waarbij we mensen stimuleren om te voet, fiets of openbaar vervoer te reizen.

Op 12 december 2024 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie vastgesteld. In de Omgevingsvisie staat dat we ernaar streven om alle wijken zo autoluw (of autovrij) mogelijk te maken. De binnenstad is hierbij de eerste wijk.

Op 18 februari 2025 is de uitwerking van het onderdeel parkeren uit de Omgevingsvisie vastgesteld. Het autoluw maken bevat twee elementen: het afsluiten van de binnenstad voor niet-noodzakelijk bestemmingsverkeer en het gefaseerd afschaffen van parkeren in de binnenstadstraten. Deze elementen kunnen tegelijkertijd of los van elkaar uitgevoerd worden. In dit verkeersbesluit gaat het alleen om het eerste element. Het opheffen van parkeervakken in vergunningsector 20 is geen onderdeel van dit verkeersbesluit.

Op 25 maart 2025 heeft het college het ontwerp-verkeersbesluit voor het autoluw maken van de Bruggestraat, Kerkstraat, Vijhestraat en omliggende straten vastgesteld. Dit ontwerpbesluit is op 27 maart 2025 ter inzage gelegd. Naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen op genoemd ontwerpbesluit wordt nu een extra ontwerp-verkeersbesluit ter inzage gelegd om ook de Blokhuisbuurt autoluw te maken.

Het autoluw maken van wijken leidt ertoe dat er meer ruimte ontstaat voor onder andere voetgangers, fietsers en groen. 'Autoluw' houdt in dat autoverkeer in een bepaald gebied geweerd wordt, met uitzondering van noodzakelijk bestemmingsverkeer dat over een ontheffing beschikt. Op deze manier kan de leefbaarheid, omgevingskwaliteit, verblijfskwaliteit, levendigheid, aantrekkelijkheid en de verkeersveiligheid worden verbeterd. En zo beperken en voorkomen we door het verkeer veroorzaakte overlast, hinder of schade. Bovendien behouden dan wel herstellen we op deze manier het karakter van de binnenstad.

Huidige situatie

De binnenstad van Harderwijk is niet gebouwd voor veel autoverkeer. Veel van het verkeer dat er rijdt is zoekverkeer of heeft geen bestemming in de binnenstad en rijdt er 'gewoon' doorheen. Veel autoverkeer maakt een binnenstad niet veilig, niet goed bereikbaar en ook niet prettig om te verblijven en te wonen.

De straten in de Blokhuisbuurt zijn woonstraten. In de huidige situatie zijn deze straten 24/7 toegankelijk voor alle verkeer, met uitzondering van voertuigen langer dan 10 meter. De Blokhuissteeg aan de kant van het Kerkplein afgesloten door middel van een paaltje.

Onderzoek en streefbeeld

In zowel de Binnenstadvisie als de Omgevingsvisie is het streven genoemd om de binnenstad autoluwer te maken. Beide visies zijn met uitgebreide participatie tot stand gekomen. Ter invulling van het Uitvoeringsprogramma Binnenstadvisie 2031, en met de (toen nog) concept-Omgevingsvisie in ogenschouw, is in 2024 door een verkeerskundig onderzoeksbureau onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de Bruggestraat en omgeving autoluw te maken. Gelijktijdig hebben we dit ook onderzocht in andere delen van de binnenstad. Het autoluw maken van de binnenstadstraten sluit aan bij de visie van de gemeente. Daarom is bekeken hoe hier het beste invulling aan gegeven kan worden.

Tijdens de terinzagelegging van het ontwerp-verkeersbesluit om de Bruggestraat en Vijhestraat autoluw te maken, hebben we diverse reacties ontvangen van bewoners van de Blokhuisbuurt. Het genoemde ontwerpbesluit bevat onder meer het plaatsen van pollers direct ten noorden en ten oosten van de kruising Kerkplein / Vijhestraat / Straat van Sevenhuysen. Verkeer dat ten onrechte het Kerkplein oprijdt en niet over een ontheffing beschikt, moet op de kruising keren of kan de Straat van Sevenhuysen inrijden. Bewoners van de Blokhuisbuurt die een zienswijze hebben ingediend zijn bang dat er een waterbedeffect ontstaat en dat de verkeersdruk in de Blokhuisbuurt toeneemt.

De achterliggende jaren is verzoek om verkeerbeperkende maatregelen al meerdere malen ingediend, meestal door individuele personen uit het gebied. Een van de redenen die meestal werd aangehaald is dat de straten zodanig smal zijn, dat met name grote voertuigen en zoekend verkeer hinder en schade opleveren bij het manoeuvreren door de smalle straten.

Tijdens de gesprekken met belanghebbenden (binnenstadsbreed) en uit de zienswijzen op de ontwerp-verkeersbesluiten die op 27 maart 2025 zijn gepubliceerd kwamen verschillende zaken aan de orde:

- Het autoluw maken kan ertoe leiden dat laden/lossen, wat normaal in het gebied plaatsvond, zich verplaatst naar de randen van het gebied. De situering van de afsluiting moet niet tot overlast leiden doordat dit laden/lossen zich naar ongewenste locaties verplaatst. Tegelijkertijd zorgt het autoluw maken ervoor dat laad-/losactiviteiten ten behoeve van het kernwinkelgebied of de boulevard, die nu buiten de venstertijden en buiten het kernwinkelgebied of de boulevard plaatsvinden en voor overlast zorgen, tot het verleden behoren;
- De toegang voor bewoners, ondernemers, klanten, visite, monteurs, et cetera is belangrijk. Uit de verschillende contactmomenten blijkt dat belanghebbenden, zoals bewoners en ondernemers, overwegend positief zijn over een autoluwe binnenstad, maar dat zij niet benadeeld willen worden in hun bewegingsvrijheid. Op grond van artikel 87 van het RVV 1990 is het mogelijk om ontheffing te verlenen van het verbod om het autoluwe gebied in te rijden. Los van dit verkeersbesluit zijn daarom beleidsregels opgesteld om deze ontheffingruimte in te vullen. Van belang is ook dat het eenvoudig moet zijn om een ontheffing aan te vragen. Bijvoorbeeld via een website of via een app;
- Handhaving is essentieel. Dat is een extra reden om te kiezen voor de aanduiding als voetgangersgebied (bord G7), en niet voor een aanduiding als geslotenverklaring (bord C6). De gemeentelijke boa's zijn namelijk wel bevoegd om te handhaven op verkeersbord G7, maar niet op verkeersbord C6;
- Ten slotte wordt waarde gehecht aan eenduidigheid en begrijpelijkheid. Er moet aansluiting worden gezocht bij de bestaande verkeersregimes in de directe omgeving.

Nieuwe situatie

Het uitgevoerde onderzoek en het inspraakproces op de ontwerp-verkeersbesluiten die op 27 maart 2025 gepubliceerd zijn, heeft geleid tot een variant waarbij de Straat van Sevenhuysen, Blokhuis, Blokhuissteeg, Muntsteeg (tussen huisnummers 10 en 14) en Burgtstraat worden aangeduid als voetgangersgebied. Dit sluit aan bij de bestaande situatie op de Grauwe Zusterenhof, de Markt en de boulevard en op het nieuwe regime in de Vijhestraat en op het Kerkplein (noordzijde). Fietsen is toegestaan. Snorfietzers, bromfietzers en andere gemotoriseerde voertuigen zijn niet toegestaan, tenzij ze ontheffing hebben. We kiezen voor een aanduiding als voetgangersgebied omdat dat het karakter van de straten het beste duidt. Fietsen en rijden met ontheffing is toegestaan, maar dienen zich aan te passen aan het verkeersbeeld ter plaatse.

Bestemmingsverkeer, zoals aanwonenden, parkeervergunninghouders, gehandicaptenparkeerkaarthouders en taxichauffeurs kunnen in aanmerking komen voor een ontheffing. Ontheffinghouders krijgen 24/7 toegang tot het autoluwe gebied. Ook kunnen er incidentele ontheffingen worden verkregen, bijvoorbeeld voor bezoekers van bewoners of ondernemers als er noodzaak is het gebied in te rijden. De precieze spelregels voor het al dan niet verkrijgen van een ontheffing zijn vastgelegd in de Beleidsregel Ontheffingen Autoluwe Binnenstad Harderwijk.

Laden en lossen of het halen en brengen van personen kan met ontheffing plaatsvinden in het gebied. Ook is het mogelijk aan de rand van het autoluwe gebied te laden/lossen of personen in en uit te laten stappen. Bijvoorbeeld aan het Kerkplein of op de Smeepoortstraat.

Belangenafweging

Het belang en ook de wens om de binnenstad autoluw te maken is groot. De autobereikbaarheid voor bepaalde groepen wordt beperkt, zodat een leefbaardere binnenstad ontstaat voor alle aanwezigen in dat gebied. Hierin maken we de afweging tussen de belangen van autobereikbaarheid en o.a. leefbaarheid en verkeersveiligheid. In een steeds drukker wordende binnenstad vinden we de laatstgenoemde belangen zwaarder dan het belang dat niet-noodzakelijk autoverkeer in de binnenstad kan rijden. Daarom vinden we het gepast de autobereikbaarheid te beperken.

Het autoluw maken van delen van de binnenstad leidt ertoe dat automobilisten niet meer in bepaalde straten kunnen komen. In de huidige situatie mogen zij dat wel, terwijl velen hier al niet mogen parkeren. Alleen houders van een parkeervergunning, gehandicaptenparkeerkaart of parkeergelegenheid op eigen terrein mogen parkeren. Voor bewoners en ondernemers wordt voorzien in het bereikbaar kunnen blijven van hun percelen voor henzelf en hun bezoek via een ontheffing op de geslotenverklaringen. Het gaat hier om de toegang tot het gebied en niet om parkeren op openbaar terrein. Voor het halen en brengen van personen en het incidenteel laden en lossen van goederen wordt eveneens een ontheffingmogelijkheid in het leven geroepen.

Voorafgaande procedure

Zoals genoemd heeft het autoluw maken van (delen van de) binnenstad zijn weerslag in verschillende visies. Bij de totstandkoming van deze visies, inclusief de projecten die daarin genoemd zijn, is ruime mogelijkheid geweest voor belanghebbenden om te participeren.

Binnenstadvisie - De Binnenstadvisie is tot stand gekomen in samenwerking met een projectgroep, bestaande uit onder meer afgevaardigden van binnenstadsondernemers (retail, horeca en culturele sector), Koninklijke Horeca Nederland en Heerlijk Harderwijk. Het brede publiek is op de hoogte gehouden middels een projectwebsite. Tijdens twee inloopbijeenkomsten hebben belanghebbenden en belangstellenden hun input kunnen geven. Ten slotte heeft de visie van 16 maart tot en met 12 april 2023 ter inzage gelegen op het stadhuis en op overheid.nl. Bekendmaking hiervan heeft plaatsgevonden in het Elektronisch Gemeenteblad van 15 maart 2023. Tijdens de ter inzagetermijn kon iedereen schriftelijk of mondeling een inspraakreactie geven.

Omgevingsvisie - Bij de voorbereiding op de Omgevingsvisie is inbreng opgehaald met een korte vragenlijst. Daarnaast zijn er ruim 30 gesprekken gevoerd met sleutelfiguren uit de Harderwijkse samenleving. Dit heeft geleid tot een Regierapport, vastgesteld in januari 2022 door de gemeenteraad. Hierin stonden de hoofdpunten voor de Omgevingsvisie. Ondanks het abstracte en veelomvattende karakter van de omgevingsvisie ('Harderwijk in 2040'), zijn er veel lijnen en patronen naar voren gekomen over wat er nodig is, de zogenaamde bouwstenen. Deze zijn opgenomen in de concept-Omgevingsvisie. Aanvullend is besloten om alle inwoners in Harderwijk en verdere belangstellenden in de participatieweken van 13 september tot en met 11 oktober 2023 te vragen om te reageren op de concept-omgevingsvisie. Ze konden participeren via de online enquête op onlinestadsgesprekharderwijk.nl, door inloopbijeenkomsten te bezoeken die per wijkwethouder zijn georganiseerd of door op eigen wijze een reactie te geven. Meer informatie hierover is te vinden in het participatieverslag. Deze is te raadplegen via <https://harderwijk.bestuurlijkeinformatie.nl>, bij de raadsvergadering van 12 december 2024, agenda-punt 7, bijlage 4.

Ontwerp-verkeersbesluit Bruggestraat, Kerkstraat, Vijhestraat e.o. - Op 25 maart 2025 is het ontwerp-verkeersbesluit voor het autoluw maken van de Bruggestraat, Kerkstraat, Vijhestraat en omliggende straten vastgesteld. Op 27 maart 2025 is dit ontwerpbesluit gepubliceerd en gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden hebben de gelegenheid gekregen om op dit ontwerpbesluit te reageren. Dit nieuwe ontwerp-verkeersbesluit voor het autoluw maken van de Blokhuisbuurt is een rechtstreeks resultaat van en vervolg op de ingekomen zienswijzen.

Voornemen verkeersbesluit - Om belanghebbenden optimaal in de gelegenheid te stellen om te participeren, kiezen we ervoor om dit verkeersbesluit eerst als ontwerp ter inzage te leggen. Belanghebbenden worden zo niet geconfronteerd met een voldongen feit, maar krijgen eerst de gelegenheid om hun reactie op ons voornemen te geven.

Overwegingen ten aanzien van dit besluit

Op grond van artikel 15, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994 (WVW 1994) moet een verkeersbesluit worden genomen voor de plaatsing of verwijdering van de in artikel 12 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW) genoemde verkeerstekens, alsmede voor onderborden voor zover daardoor een gebod of verbod ontstaat of wordt gewijzigd.

Voor het realiseren van een fysieke afsluiting is een verkeersbesluit nodig op grond van artikel 15, tweede lid van de Wegenverkeerswet. Het plaatsen van fysieke belemmeringen op de weg waardoor het aantal categorieën voertuigen wijzigt, is een maatregel die verder reikt dan het plaatsen van een verkeersbord. Een dergelijk besluit treedt ook pas in werking 6 weken nadat het (definitieve) besluit is bekendgemaakt in het digitale Gemeenteblad (artikel 27 Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer (BABW)).

In artikel 12 van het BABW is limitatief opgenomen voor welke verkeerstekens een verkeersbesluit vereist is. In Bijlage 1 van het Reglement en Verkeerstekens 1990 (RVV 1990) staan de verkeersborden genoemd.

Uit het oogpunt van het verzekeren van de veiligheid op de weg en het beschermen van weggebruikers en passagiers is het noodzakelijk om de voorgestelde maatregel te nemen.

De krachtens de Wegenverkeerswet 1994 vastgestelde regels kunnen verder strekken tot het voorkomen of beperken van door het verkeer veroorzaakte overlast, hinder of schade alsmede de gevolgen voor het milieu, bedoeld in de Wet milieubeheer en het voorkomen of beperken van door het verkeer veroorzaakte aantasting van het karakter of van de functie van objecten of gebieden.

Artikel 24 van het BABW vereist dat er voor het nemen van het verkeersbesluit overleg wordt gepleegd met de gemandateerde verkeersadviseur van politie Oost-Nederland district Noord en Oost-Gelderland. De politie bracht hierop een positief advies uit voor de beoogde verkeersmaatregelen.

BESLUIT

Op grond van voorgaande overwegingen besluiten wij de volgende straten aan te wijzen als voetgangersgebied:

1. Straat van Sevenhuysen
2. Blokhuis
3. Blokhuissteeg
4. Muntsteeg (wegvak tussen huisnummers 10 en 14)
5. Burgtstraat

Dit doen we door het plaatsen van verkeersborden G7 (zonale toepassing) van bijlage 1 van het RVV 1990.

Harderwijk, 24 juni 2025

*Burgemeester en wethouders van Harderwijk
de secretaris: F.H.W. de Jong*

de burgemeester: J. Joon

Mededelingen

*Bezwaar- of beroepsclausule
Procedure*

In dit voorstel ligt een ontwerp van het verkeersbesluit klaar. De besluitvorming wordt voorbereid volgens de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Dit houdt het volgende in:

1. Het ontwerp van besluit wordt bekendgemaakt in het digitale of elektronisch Gemeenteblad in de rubriek 'verkeersbesluiten'.
2. Binnen 6 weken na de digitale bekendmaking en digitale ter inzagelegging kunnen belanghebbenden tegen dit besluit hun zienswijze naar voren brengen. Hoe dat moet staat hieronder.

3. Ingediende zienswijzen die te laat worden ingediend, worden niet meegenomen bij het vaststellen van het definitieve besluit.
4. De zienswijzen worden meegenomen bij het vaststellen van het definitieve besluit.
5. Afhankelijk van de ingediende zienswijzen wordt het (ontwerp)besluit (on)gewijzigd vastgesteld.
6. Het definitieve besluit wordt bekendgemaakt op dezelfde wijze als het ontwerp van besluit is bekendgemaakt. Dat gebeurt door plaatsing in de rubriek 'verkeersbesluiten' van het digitale Gemeenteblad via overheid.nl.
7. Na de vaststelling van het definitieve besluit, kunnen belanghebbenden rechtstreeks beroep instellen bij de rechtbank Gelderland. Hoe dat moet staat onderaan het definitieve besluit.
8. Als het besluit onherroepelijk is, wordt het besluit uitgevoerd.

Zienswijzen

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u bij het college van burgemeester en wethouders van Harderwijk gemotiveerd een zienswijze indienen tegen dit ontwerpbesluit als u belanghebbende bent. U kunt dit doen door uw schriftelijke zienswijze uiterlijk zes weken na de datum van deze bekendmaking en digitale terinzagelegging te sturen naar:

Gemeente Harderwijk

Domein Stad en Omgeving, team Ruimtelijk Beleid

Postbus 149

3840 AC Harderwijk

Onder vermelding van 'zienswijze autoluw maken Blokhuisbuurt' en zaaknummer 02430000206181.

Wilt u liever uw zienswijze mondeling doen of heeft u nog vragen?

Neemt u dan contact op via telefoonnummer (0341) 411 911 voor het maken van een afspraak.